



Nebi Miş

nmis@setav.org

Terörsüz Bir Gelecekte Siyasal Liderlik ve Süreç Yönetiminin Önemi

Terörsüz Türkiye hedefi doğrultusunda bazı kritik aşamalarda somut sonuçlar alınmıştır. Silah bırakma çağrısı ve örgütün bu çağrıya uyma yönünde karar alması, geride bırakılan kritik eşiklerdendir. Silah bırakma aşamasının bir bölümünün sonbahara kadar tamamlanması, yıl sonuna kadar ise bu aşamanın tamamen sonuçlandırılması beklenmektedir. Bu, sonraki aşamaların sağlıklı yürütülmesi açısından hayati önemdedir.

Bir önceki çözüm sürecinde, Suriye iç savaşının başlamasıyla, Batılı bazı ülkeler PKK terör örgütüne farklı sözler vererek çözüm sürecini sabote etmişlerdi. Terörsüz Türkiye sürecinin de bölgesel gelişmelerden etkilenme riski olduğu için atılacak adımların zamana yayılmaması en baştan hedeflendi. Terör örgütünün tasfiyesi kapsamında Türkiye'ye özgü bir model geliştirilmiş; süreç her ne kadar örtük bir zeminde yürütülse de silahların tesliminin en sona bırakılmaması gibi özgün yöntemler gerekçeleriyle topluma anlatılmıştır.

Terörsüz Türkiye hedefi doğrultusunda bazı kritik aşamalarda somut sonuçlar alınmıştır. Silah bırakma çağrısı ve örgütün bu çağrıya uyma yönünde karar alması, geride bırakılan kritik eşiklerdendir. Silah bırakma aşamasının bir

bölümünün sonbahara kadar tamamlanması, yıl sonuna kadar ise bu aşamanın tamamen sonuçlandırılması beklenmektedir. Bu, sonraki aşamaların sağlıklı yürütülmesi açısından hayati önemdedir.

Silah bırakma sürecinin takibi teknik bir mesele olmalıdır. Bırakılan silahların envanteri iyi tutulmalı ve başka bölgele- re transferi engellenmelidir. Davetlilerin huzurunda gerçekleştirilen sembolik teslimler silah bırakmanın takvimini olumsuz etkilememelidir. Çünkü, bu tür faaliyetle- rin, süreci uzattığı bilinmektedir. Çok geniş kesimlerin huzurunda teslim, bir kontrol mekanizması işlevi de görmez.

Zira süreç zamana yayıldığında, bozucu etkiler ve çeşitli sabotaj girişimlerinin hızla devreye girdiği, yalnızca son bir aylık süreçte dahi görülmüştür. Terör örgütünün silahlarını tamamen bırakmasının ardından, normal siyasal zeminde ve TBMM'de atılması gereken adımlar söz konusu olabilir. Ancak silahlar tam olarak teslim edilmeden ve başlangıçta belir-



Cumhurbaşkanı ve AK Parti Genel Başkanı Recep Tayyip Erdoğan, Kızılcahamam'da düzenlenen partisinin 32. İstişare ve Değerlendirme Toplantısı'nın kapanış programında konuşma yaptı. (Doğukan Keskinlik / AA, 13 Temmuz 2025)

İSTİŞARE VE
DEĞERLENDİRME
TOPLANTISI



MUHALEFET PARTİLERİ SIKLIKLA TÜRKİYE’NİN EN ÖNEMLİ SORUNLARI DİYE LİSTE YAPARLAR. AMA BU LİSTENİN İÇİNE HİÇBİR ZAMAN KENDİLERİNİ YERLEŞTİRMEZLER. ASLINDA TÜRKİYE’NİN EN ÖNEMLİ SORUNLARINDAN BİRİ, MUHALEFETİN ALTERNATİF POLİTİKA ÜRETİP TOPLUMUN ÖNÜNE KOYACAK KAPASİTEYE VE İNSAN KAYNAĞINA ULAŞAMAMASIDIR. MUHALEFET ÇOK UZUN SÜRE, TOPLUMUN DİKKATİNİ ÇEKECEK NİTELİKLİ POLİTİKA ÖNERİSİ VE SORUNLARA FARKLI ÇÖZÜM YAKLAŞIMLARI GELİŞTİRMEDİĞİ İÇİN SADECE TEPKİ VE KARŞITLIK SİYASETİ İLE GÜNÜ KURTARMAYA ÇALIŞTI.

lenen hedeflere ulaşmadan, Meclis’te kurulacak komisyonun görevlerine ilişkin yapılan yersiz tartışmalar, sürecin ruhuna aykırılık teşkil eder.

Terörsüz Türkiye hedefi, sadece bir ulusal güvenlik stratejisi değil, aynı zamanda bölgenin güvenlik mimarisine zemin hazırlayıcı terörsüz bir bölge hedefine yönelik bir süreçtir. Türkiye son yıllarda, sınırlarının ötesinde bir güvenlik bölgesi oluşturmak için büyük hareketler düzenledi. Irak ve Suriye’nin kuzeyinin terörden temizlenmesinde önemli başarılar sağladı. Türkiye, Suriye sınırları içerisinde PYD-YPG’nin terör yapılanması olarak varlığını sürdürmesine kesinlikle izin vermeyecektir.

Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Liderliğinin Rolü

Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, partisinin Kızılcahamam İstişare ve Değerlendirme Toplantısı’nın hem açılış hem de kapanış konuşmasında gerçekten de “tarihi” değerlendirmesini hak edecek iki konuşma yaptı. Terörsüz Türkiye hedefinde geline kritik eşikle ilgili yaptığı samimi, kuşatıcı ve derinlikli değerlendirmeler toplumun geniş kesimleri tarafından olumlu karşılandı.

Yüzyılı geride bırakan Cumhuriyetimizin neredeyse elli yılı terörle mücadele ile geçti. Vatandaşımızın ve milletimizin selameti için bu uğurda şehitler verdik. Ülkemizin kaynaklarını bu mücadeleye ayırmak zorunda kaldık. Terörü tamamen bitirecek bir eşiğe gelindiye bu Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın ortaya koyduğu siyasi iradenin bir sonucudur. Bu aynı zamanda toplumsal meşruiyeti her şart ve konjonktürde önceleme üzerine inşa ettiği liderliğinin bir teza-hürdür.

Terörsüz Türkiye hedefine ulaşmada, MHP lideri Devlet Bahçeli’nin ortaya koyduğu çözüm odaklı siyasi liderliği de

tarihi önemdedir. Yine iki liderin Türkiye Yüzyılı’nın inşası için günlük siyasetin ötesinde yürüttükleri samimi birliktelik terör sorununun çözümünde stratejik önemi haizdir.

Gelinen süreçte; gerçekten de terörün sonlandırılması için “yeni bir dönemin kapısı” aralanıyor. Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın, terörün tamamen tasfiyesine yönelik yeni siyasi yaklaşımın başlatılmasından itibaren hassasiyetle üzerinde durduğu bir mesele var: Terörsüz Türkiye hedefi için atılan adımlarda, “şehit ailelerinin ve gazilerin hassasiyetini incitecek hiçbir şeye izin vermemek”. Bundan sonra atılacak adımların başarısı için Cumhurbaşkanı Erdoğan’ın Kızılcahamam kampı kapanış konuşmasında ifade ettiği şu cümleler yol haritasının ruhunu oluşturmaktadır.

“Kimsenin süreci akamete uğratmaya, baltalamaya, sabote etmeye özellikle böyle bir meselede küçük hesap yapmaya hakkı yoktur. Eleştiriye, yeni fikirlerle açığız. Meseleyi ideolojik kavgaların, siyasi çekişmelerin mezesi yapmayan herkesin görüşünün başımızın üstünde yeri vardır. Hâlâ bu sürece samimi bir temkinle, kuşkuyla hatta mesafeyle bakanları anlıyor, onların tereddüdünü gidermek için her türlü gayreti gösteriyoruz. Hayatta ve siyasette her şeyin telafisi olur ama 86 milyon huzurunu etkileyecek böylesi hayati meselede işi yokuşa sürmenin telafisi olmaz. Benim milletim bunu affetmez. Siyasetçilerin millete karşı görevlerini yerine getirmesi gereken günlerden geçiyoruz.”

Siyasetsiz Muhalefet

Muhalefet partileri sıklıkla Türkiye’nin en önemli sorunları diye liste yaparlar. Ama bu listenin içine hiçbir zaman kendilerini yerleştirmezler. Aslında Türkiye’nin en önemli sorunlarından biri, muhalefetin alternatif politika üretip toplumun önüne koyacak kapasiteye ve insan kaynağına ulaşamamasıdır. Muhalefet

çok uzun süre, toplumun dikkatini çekecek nitelikli politika önerisi ve sorunlara farklı çözüm yaklaşımları geliştirmede için sadece tepki ve karşıtlık siyaseti ile günü kurtarmaya çalıştı.

Programlı, tutarlı ve halkta karşılığı olan siyaset üretemeyince, toplumda olgunlaşmamış talepler, rasyonelleşmemiş şikayetler konjonktürel çıkışlarla popülist bir söyleme taşındı. Popülist bir dil üzerinden, liyakatten, adam kayırmadan, adaletten şikayet eden muhalefet, kendi yönettiği parti ve belediyelerde bu şikayetlerin hepsi ile yüzleşmek zorunda kaldı. Muhalefetin yönettiği belediyelerde bugün işçi ücretleri bile ödenemediği için şikayetler giderek birikti.

Aylardır CHP’nin kongresinde delegenin iradesini sakatladığı iddia edilen parasal ilişkiler ve İstanbul Büyükşehir Belediye başkanı ve yönetimi ile ilgili yolsuzluk iddiaları konuşuluyor. CHP yönetimi iddiaları cürütecek bir cevap üretemediği için bu tartışmalar partinin kurumsal yapısını ve yönetim kademelerini de rehin almış durumda. Yargının konusu olan iddialar parti içinde herkesin konuştuğu hatta bilgi sahibi olduğu meseleler olunca hesaplaşmalar bir anda bitirilemiyor. Çünkü şeffaf bir hesaplaşmaya gidildiğinde ipin ucunun nereye ve kimlere gideceği kestirilemiyor.

Şu an için Türkiye’de bir muhalefet açığı bulunuyor. Muhalefet, kendi sorunlarına hapsoldüğü için ülkenin meseleleri ile ilgilenemiyor. Bu açığı sadece CHP’ye de indirgememek gerekir. Diğer muhalefet partileri de yakın dönemde CHP ile iş tuttukları ve CHP’nin yönettiği yerel yönetimlerin rant ve lojistik imkanlarından yararlandığı için hem iktidarı eleştirip hem de CHP’yi eleştirerek aradan sıyrılmaya çalışmıyorlar. Alternatif bir ağırlık oluşturacak söylemi üretemiyorlar.

CHP'nin CHP ile Kavgası

CHP, Cumhuriyetle yaşıt bir parti. Siyasal ve toplumsal zeminde karşılık geldiği bir ağırlığı ve geleneği var. CHP'nin geçmişinde hizipleşmeler, ideolojik olarak nereye oturduğu ile ilgili tartışmalar ve partide liderlik mücadelesi hep olageldi. Ancak, tüm bu tartışmaların ağırlığı yine CHP'nin tarihsel olarak konumlandığı çerçevenin içinde gerçekleşti. CHP'nin şu an için içinde bulunduğu kriz, CHP'nin tüm tarihinden ayrılıyor.

Mevcut krizin taşları bir önceki genel başkan Kemal Kılıçdaroğlu döneminde döşendi. Yüzde elli oy oranına ulaşmak için altılı masa etrafında sağ siyasetin küçük partileri ile CHP eşitlendi. Toplumun her kesimine ulaşma söylemiyle, CHP siyaseti bir anlamda diğer küçük partilere feda edildi.

Diğer taraftan, CHP'de genel başkan değişikliği mücadelesi eskiden parti kadroları arasında cereyan ederken, son kurultayda bu mücadeleye geleneksel olarak CHP içinde yetişmemiş ancak sonradan pozisyon verilmiş İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanının öncülüğündeki kadrolar arasında yaşandı. CHP içinde yetişen ancak ne yönetimde ne de yerel yönetimlerde herhangi bir pozisyon bulamayan kadrolarda bir küskünlük ve öfke oluştu. Ancak iktidar karşıtlığı ve topyekün muhalefet enerjisi yüzünden bu öfke bir süre bastırıldı ve hesaplaşma ertelendi. CHP'li belediyelerle ilgili yolsuzluk iddialarının ve soruşturmaların yargıya intikal ettirilmesinde aslında ertelenmiş bu hesaplaşmanın izlerini görmek mümkün. Şikayet ve dosyaların yine parti içinden verildiği genel bir kanaat...

Gelinen süreçte, CHP'nin tüm siyaseti tutuklu bulunan eski İstanbul Büyükşehir Belediye Başkanı üzerinden şekillenmeye devam ediyor. CHP Genel Başkanı Özgür Özel, Antalya Manavgat Belediyesi'nde ortaya çıkan baklava kutusundaki rüşvet iddiaları ile ilgili, partisinin "derhal 2 muhakkik görevlendirdiğini" açıkladı. "Suça bulaşan kim varsa partisinde barındırmayacağını" ve hatta "en ağır şekilde cezalandırılması için takipçisi olacağını" açıkladı. "İzmir'deki soruşturma da dahil olmak üzere tüm süreçlerde" suçu ispatlananlar cezasını çekmeli dedi. Ancak, bu açıklamanın içinde İstanbul Büyükşehir Belediyesi'ni ayrı tuttu. Orada, "yolsuzluk yok" dedi.

İstanbul dışındaki CHP'li belediyelerle ilgili "suçu ispatlananlar elbette cezasını çekmeli" derken, İstanbul'un bu çağrıdan muaf tutulması CHP içinde parti içi krizi daha da derinleştirmesi muhtemel. Örneğin, bazı CHP'liler, hakkında yolsuzluk iddiası olanların nerdeyse tamamının sonradan CHP'ye eklenilen isimler olduğunu söylemeye başladılar. Bir anlamda, bir önceki seçim döneminde CHP siyaseti nasıl küçük partilere feda edildiyse, bugün de CHP siyaseti İstanbul özelinde yürüten soruşturmalara feda edilmiş durumda.

Darbe Tehdidi ile Siyaset Devri Kapanmıştır

Özgür Özel, partisinin belediyeleri ile ilgili yolsuzluk, irtikap ve rüşvet iddiaları hakkında meselenin özünü konuşmak yerine demokrasi dışı yollara tevaccüh edebileceğini söylüyor. En son şöyle bir cümle kurdu "Sokağa davet edeceğim günü ben bilirim. Bana bu milleti sokağa davet ettirme. Televizyondan izlersiniz meydanları, Mısır'daki gibi... Meydanlarda şu anda prova yapıyoruz. 81 ilde sen fragman izliyorsun, fragman. Korku filmini izleteceğim sana..."

Bir partinin genel başkanı hem Türkiye'de "iktidar seçimleri yaptırmayacak" minvalinde sözler söyleyip, hem de Mısır'da seçilmişlerin darbe ile indirildiği olayı örnek göstererek şiddet siyasetine başvurmadan geri durmaması en hafif ifade ile topyekün bir çelişkidir.

Seçimlerin geçersiz sayıldığı bir darbeyi model alarak siyaset yapmak, CHP'nin son yıllarda "darbelere destek veren parti" yükünden kurtulmak için söylediklerinin altını oyan bir davranıştır da... Ya da "bu sözlerinde samimi olmadıklarına" yönelik iddiaları güçlendirir. "Korku filmini izleteceğim sana" diyerek halkı sokağa çağırarak, geçmişte vesayetın nimetlerinden yararlandığının da acı bir itirafı olarak anlaşılır.

Geçmişte darbeye zemin hazırlayanların, farklı siyasal eğilimler arasında çatışmaları nasıl köruklediklerini bu ülkede yaşayanlar bilir. CHP'nin bu süreçlerdeki konumlanmasını sonradan, genel başkanlar dahil, birçok CHP'li siyasetçi hata olarak kabul ve itiraf etmişlerdir. CHP genel başkanının bu sözleri basit bir siyasi polemi olarak anlaşılmaz. "Fragman izliyorsun, korku filmini göstereceğim" sözleri Türkiye'yi açıkça istikrarsızlıkla tehdit etmektedir.

1950 seçimlerinden bu yana toplumun en hassas olduğu konu ülkenin istikrarıdır. Sandıkla gelen iradeye sokakla, şantajla, kaosla yön verilmesine toplum asla prim vermemiştir. Bunu en iyi bilmesi gereken parti de CHP'dir. **■**

Bir partinin genel başkanı hem Türkiye'de "iktidar seçimleri yaptırmayacak" minvalinde sözler söyleyip, hem de Mısır'da seçilmişlerin darbe ile indirildiği olayı örnek göstererek şiddet siyasetine başvurmadan geri durmaması en hafif ifade ile topyekün bir çelişkidir.